

स्वद्व जुह्वये धृतेनाक्का ताभ्यामसिस्वरुभ्यां पशोर्ललाटं स्पृशेदिति सूत्रार्थः ॥ स्वरुशासदेवतम् हे स्वरुशासौ युवां धृतेनाक्तौ सत्तौ पशून्बहुवचनं पूजार्थम् एतं पशुं त्रयिथाम् पालयेथाम् ॥ का° [६.५.११.] रेवति यजमानऽइति वाचयतीति । यजमानं वाचयेदित्यर्थः । वाग्देवतम् वाग्वै रेवतीति श्रुतेः [३.८.१.१२.] हे रेवति धनवति वाग्देवते यजमानेऽस्मिन्प्रियमभिप्रेतं धाः धेहि बहुलं हृन्दस्यमाञ्जोगेऽपीत्युभावः [पा° ६.४.७५.] । आविश ज्ञानप्रदानेन यजमानं प्रविश (५.) । किं च हे रेवति वतिन देवेन सज्जः समानप्रीतिर्भूत्वा उरोर्विस्तीर्णादन्तरिक्षाद्यजमानं गोपयिति शेषः । किं चास्य पशुलक्षणस्य हविषस्तमना आत्मना यज मन्त्रेणाद्यदिरात्मन इति [पा° ६.४.१४१.] आकारलोपः । किं चास्य पशोस्तन्वा शरीरेण संभव एकीभव हे रेवति यजमानतूपेण पशुतूपेण चात्मना भूत्वात्मना च यजेति तात्पर्यार्थः ॥ का° [६.५.१५.] पश्चात्तृणमुपास्यति वर्षी वर्षयिषीति । शामित्रस्य पश्चात्प्रागग्रं तृणमुपास्यति हस्तस्थतृणद्वयमध्ये एकं क्षिपति विशसनीयस्य पशोर्भूमिस्पर्शपरिहारार्थमिति सूत्रार्थः ॥ तृणदेवतम् हे वर्षी वर्षादुत्पन्नं वर्षु तत्संबोधनं वर्षी वर्षप्रसव हे तृण यद्वा वर्षी विस्तीर्णा वर्षयिषि विस्तीर्णतरे यज्ञे यज्ञपतिं यजमानं धाः धेहि ॥ का° [६.५.२४.] देवेभ्यः स्वाहेति जुहोतीति । मन्त्रयोर्येकेऽपि पाठभेदतात्पर्यं तित्तिरिराह । पुरस्तात्स्वाहकृतयोऽन्ये देवा उपरिष्ठात्स्वाहकृतयोऽन्ये स्वाहा देवेभ्यो देवेभ्यः स्वाहेति ॥ ११ ॥

III. a. माहिर्भूर्मा पृदाकुः । b. नमस्तऽआतानानर्वा प्रेहि । धृतस्य कु-

ल्या उप ऋतस्य पथ्या अनु ॥ १२ ॥

का° [६.५.२६.] वपाश्रपणीभ्यां नियोजनीं चावाले प्रास्यति माहिर्भूरिति । वपा श्रयते याभ्यां ते वपाश्रपण्यौ काष्ठविशेषौ ताभ्यां कृत्वा नियोजनीं पशुबन्धनरज्जुं द्विगुणां चावाले क्षिपेदिति सूत्रार्थः ॥ रज्जुदेवतम् हे रज्जो त्वमहिः सर्पाकारा मा भूः मा भूयाः पृदाकुः अजगराकारापि मा भूः ॥ का° [६.६.१.] पान्निजन-हस्तां वाचयति नयन्नमस्तऽआतानिति । पादौ निज्येते क्षाल्येते येन स पान्निजनः पादनेजनार्थं उदककलशः पादग्रहणमन्यावयवोपलक्षणम् पान्निजनो मुखायवय-